

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 16. De præsentatione quæ à patrono fit ad beneficia,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

minatio locum non habeat. Tertia, ut nominatio fiat à Rege, non autem ab alio, nec alteri quam Papæ, seu Sedi Apostolica: ita ut nominatio Regis non sufficiat, nisi sequatur Papæ prouisio. Quarta ut nominatus, magister sit in Theologia, vel in ea licentiatius aut doctor in vtroque, vel altero iure (nisi esset ex consanguineis Regis, ac sublimibus personis, vel ex Religiosis, qui iuxta regulam suam institutum, non possunt doctoralibus insignibus decorari) graduatus in vniuersitate famosa cum rigore examinis. Quinta, ut sit persona grauis, honestæque vitæ, nec leuis capitis, ac iudicii. Sexta, ut Rex vnum tantum nominet, non plures, eumque constitutum saltem in 27. anno suæ ætatis. Postrema ut nominet intra sex menses à die vacationis: aut si nominet alium à Papa inuentum indignum, post tres menses à die recusatationis intimatos sollicitatori eiusdem Regis, nominet aliam dignum: quod non faciens, Papa Ecclesiæ vacanti prouidere potest sine regia nominatione.

Quibus conditionibus partim similes, partim dissimiles idem author exsequens. §. 2. colligit, requisitas ad nominationem quæ Regi Galliarum conceditur faciendâ ad Abbâtias aut Prioratus conuentuales, & electiuis. Prima est, ut nominandus sit Religiosus. Secunda, ut is sit eiusdem ordinis cum aliis Religiosis, quibus præficiendus est. Tertia, ut sit in ætate saltem 23. annorum. Quarta, ut nominetur à Rege ipsi Papæ, aut Sedi Apostolica. Quinta, ut talis siue Abbâtia, siue Prioratus vacet. Sexta, ut Rex intra tempus sex mensium nominet, sique nominatum Papa recuset ut indignum: intra tres menses à die recusatationis intimatæ eiusdem Regis sollicitatori, nominet alium dignum. Septima, ut electio pertineat ad conuentum. Postrema, ut electus sit expresse professus, si idem conditionibus limitatam esse facultatem nominandi concessam aliis Principibus, par est existimare. Ex illis autem facile est intelligere in statu damnationis esse illos, qui ob nominationem factam à Principe in ipsorum fauorem, existimant quæsitum sibi esse ius disponendi de bonis Ecclesiæ, tanquam sibi donatis ab eodem Principe: qui id non potest, nec existimandus est facere tanquam ab omni ratione alienum.

- 223 Differentia duplex inter laicum & Clericum præsentantes.
- 224 Episcopus institueret potest præsentatum, & quis præter ipsum idem possit.
- 225 Quando institutio facta sine præsentatione patroni sit aut non sit valida, ac quando fieri possit ab Episcopo, extra suum territorium.
- 226 Summus Pontifex potest derogare cuiusque iuri patronatus, & quando censendus sit de facto derogare.
- 227 Quid, quando ius patronatus fuerit Regum, aut aliorum magnorum dominorum: & quid cum fuerit simul Clericorum, & laicorum.
- 228 Diversi modi quibus accipitur nomen institutionis præsentati à patrono.
- 229 Papa, & solus, derogare potest conditionibus beneficii appositis à fundatore.
- 230 Cum adiecta est conditio ut beneficiarius dicat aliquas Missas, is debet esse Sacerdos.
- 231 An actus Sacerdotis esse debeat is, qui præsentatur ad tale beneficium.
- 232 Quando conditio dicendi numerum Missarum, sic apposita est beneficio, ut materiam præbeat peccati, vel onus immoderatum inducat, non valet.
- 233 Modi quibus ius patronatus extinguere potest.

DE hac materia in Decretalibus tam nouis quam antiquis, & in Clementinis habetur titulus De iure patronatus: de eaque amplissimum tractatum instituit Cæsar Lambertinus, & de eadem præter Canonum interpretes ad memoratum titulum, & Summularios in verbo, Ius Patronatus, agunt multalij, inter quos sunt, Rebuffus in praxi beneficiorum, 3. parte signaturæ, verbo, Nec non iuris patronatus, Corasius in quarta parte paraphrasis in materia Sacerdotiorum cap. 6. & Couarr. in præctis questionibus, cap. 36. & lib. 2. Variarum resolut. cap. 18. nouissimeque Azor in 2. par. Moral. Institut. lib. 6. cap. 19. & quatuor sequentibus, ac Suarez De religione tract. 4. lib. 4. cap. 28.

Primo autem considerabimus ius patronatus, secundo personam patroni præsentantis, tertio personam præsentandi, quarto personam instituentis præsentatum, quinto conditiones solitas apponi beneficiis patronatis.

CAPVT XVI.

De præsentatione, quæ à patrono fit ad beneficia Ecclesiastica.

SVMMARIVM.

- 208 Definitio iuris patronatus: & quomodo ipsum conueniat laico.
- 209 Quibus competat ius patronatus.
- 210 Explicatio dubij, An ius patronatus acquiri possit præscriptione & consuetudine.
- 211 Qua Patrono accedant ex iure patronatus.
- 212 Tam Clerici, quam laici capaces sunt iuris patronatus, neque tantum apud vnum, sed etiam apud plures simul esse potest tale ius.
- 213 Notanda de donatione iuris patronatus.
- 214 Notanda de eiusdem permutatione, ac de venditione.
- 215 Quatenus licita sit venditio iuris patronatus, & quatenus simoniaca.
- 216 De acquisitione iuris patronatus per successionem hereditariam.
- 217 Locatorem rei cui annexum est ius patronatus, potest præsentare. Idem ius nequit dari in pignus.
- 218 Notanda de pluralitate patronorum.
- 219 Quatenus censura in patrono sit impedimentum validitatis præsentationis.
- 220 Non potest præsentare seipsum, & de peccato præsentantis indignum.
- 221 Quando peccat præsentans dignum relicto digniore, & quod peccatum in eo commissum non impediat præsentationis validitatem.
- 222 Quatenus absens possit præsentari: & quod pater possit præsentare filium suum.

SECTIO I.

De iure patronatus.

Definitur ius patronatus, ius spirituali annexum, quod ex gratia conceditur ei, qui consentiente Episcopo Ecclesiam aliquam vel fundauit, vel extruxit, vel dotauit. Cuius definitionis prima parte significatur, quod licet ius Patronatus sit spiritali potestate Ecclesiæ institutum habeatque respectum aliquem ad Sacramentorum administrationem, ideoque sit aliquatenus spirituale, sicut ius eligendi Ecclesie ministros, non esse tamen mere spirituale: sed (prout dicitur, De iudiciis cap. Quarto, & De iure patronatus, cap. De iure) spirituali annexum, antecesserit nimirum, seu tanquam dispositionem ad aliquid spirituale.

Secunda parte vero, quod ex gratia conceditur &c. significatur id quod loco citato numero 6. Corasius habet: quod cum spiritualibus annexa, naturam sapiant spiritualium, quorum laicus est prorsus incapax, iuxta cap. Distinguimus, De iudiciis: ius patronatus non posse summo iure à laicis possideri; sed ipsum gratis illis, de quibus fit mentio in reliqua parte definitionis, concessum esse: tum ut ceteri inuitarentur ad similem liberalitatem erga Ecclesiam: tum ne illis qui in sacrum usum aliquid contulissent, beneficium collatum periret videretur.

Reliqua parte definitionis indicatur, quibus competat ius Patronatus: nimirum illis qui Ecclesiam ipsam fundauerunt, id est, ut etiam interpretatur Corasius in sequenti numero 12. fundum in quo de Episcopi voluntate ædificaretur, donauerunt: vel illis qui extruxerunt, hoc est, sumptus ad ædificationem suppeditarunt, vel illis, qui dotauerunt, hoc est, perpetuum stipendium ministris in ea rem diuinam facturis constituerunt. Quod colligitur ex cap. Nobis,

De iure

De iure patronatus, & ex cap. Pia mentis, ex cap. Frigenti-
tius, ac ex cap. Quicumque, secundo, 16. questione 7. I-
demque pari ratione dici potest de æquipollentibus: puta
iis qui modicam Ecclesiæ dotem multum auxerunt, aut
Ecclesiæ dirutam reedificaverunt. De iis vero, qui non to-
tam aliquam Ecclesiam, sed vnum tantummodo benefici-
cium in ea instituerunt, dicendum est non habere quidem
ius patronatus in totam ipsam Ecclesiam, habere tamen in
illud beneficium.

Vbi adverte, ad ius patronatus acquirendum alicui, suf-
ficere quidem solam Ecclesiæ foundationem, vel solam ædi-
ficationem, sed dummodo hæc illam, & vitamque dota-
tio sequatur. Nam vt ex Panormi. habet Corasius loco vi-
s. 10. numero 12. & 13. existimandum non est sola fundi as-
signatione ius patronatus dari: ne sequatur absurdum,
quem dici patronum Ecclesiæ quæ nondum est, nec vn-
quam forte futura est. Atque ius patronatus acquiri iis, qui
de consensu Episcopi, sumptibus suis in assignato fundo Ec-
clesiam aedificant, intelligendum est, iuxta glossam primam
ad ant. ci. arum cap. Quicumque, si ipsi, aut certe alij, prout ex
Panormi. habet in citato numero 13. Corasius, Ecclesiæ assign-
ant dotem congruam, qualis censetur esse quæ sufficit ad
necessaria ministrorum, & ad luminaria: siue qua dote Ec-
clesia aedificari prohibetur in cap. Nemo, De consecr. di-
stinct. 1.

Ceterum non requiritur ad acquisitionem iuris patronatus,
vt is, qui fundat, vel ædificat secuta dotatione, vel dotat
Ecclesiam ædificatam illud sibi expresse referret: sed ipso
iure acquiri, quantumvis non referretur: dummodo ei non
renunciatur: docet per cap. Significavit, De test. bus. Pa-
normitanus, ibid. num. 1.

Dubium vero est. An ius patronatus acquiri possit præ-
scriptione, & consuetudine: quod intelligi potest vel in
Ecclesia libera, seu quæ non habet patronum, vel in non li-
bera seu quæ habet patronum: Atque secundum priorem
intellectum, multi dixerunt ius patronatus non posse ac-
quiri prescriptione, quos Couarr. citat ad Regulam, Pos-
sessor, secunda parte, §. 10. numero 2. Cui contrariam opi-
nionem sequenti, non est asserendum, propterea quæ
Concilium Trident. decernit sess. 14. cap. 12. & sess. 25. cap.
9. vtrique De reform. Secundum posteriorem intel-
lectum vero conceditur quidem tale ius præscribi posse:
sed qua ratione possit, non eodem modo explicatur. Se-
quendum est autem quod in eo cap. 9. ad Concilio statuitur
his verbis, Decernit sancta Synodus vt titulus iuris patro-
natus sit ex fundatione, vel dotatione, qui ex authentico
documento, & alijs iure requisitis, ostendatur: siue etiam
ex multiplicatis præsentationibus per acquisitissimum tem-
poris cursum, qui hominum memoriam excedat, aliasve se-
cundum iuris dispositionem. In ijs vero personis, seu com-
munitatibus, vel vniuersitatibus: in quibus ad ius plerum-
que ex usurpatione potius quæ situm præsumi solet: plenior,
& exactior probatio ad docendum verum titulum requira-
tura nec in memorialis temporis probatio illis aliter suffra-
getur, quam si præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes
etiam continuatæ, non minori saltem, quam quin-
que in tantorum spatio: quæ omnes effectum sortite sint,
authentice scripturis probentur. In quo eodem cap. conse-
quenter, Concilium abrogat patronatus privilegio conces-
sos, iis exceptis qui Cathedralibus Ecclesiis competunt, aut
supremis Principibus in suis terris, aut Academicis in fauorem
studiorum. Vnde intelligitur, inferiorem Papa non
posse tale privilegium concedere alicui, qui nec fundauerit,
nec ædificauerit, nec dotauerit Ecclesiam, ad quam facienda
est præsentatio. Papam vero posse concedere, derogando
tali decreto eiusdem Concilij.

Porro quædam Patrono accedunt ex iure patronatus ver-
bis his expressis.

Patrono debetur honor, onus, emolumentum,
Præsentet, præsit, defendat, alatur ægenus.

Quorum sensus est Patronum ex iure Patronatus habere
primo, honorem: tum quia primus locus, & honestissimus
ei debetur in Ecclesia, siue in sciendo, siue in eundo ad pro-
cessionem, ex cap. Nobis, De iure patronatus: tum quæ cõ-
petit illi ius præsentandi Clericos idoneos, quibus Episco-

pus tenentur beneficia illius Ecclesiæ vacantia conferre, i-
tant Episcopus alium, quam à patrono oblatum, si modo i-
deus sit, instituire non possit, iuxta cap. Significati, eodem
titulo: Quæ tamen institutio sic est ad beneficij acquisitionem
necessaria, vt si patronus præsumat aliquem etiam di-
gnum instituire, & in possessionem inducere, excommuni-
cari, & Clericus ab eo institutus deponi debeat, iuxta c. Præ-
terea 1. eodem titulo. Idque quia per præsentationem, Cle-
rico tribuitur tantummodo ius ad beneficium: seu ius ab
Episcopo, vel ab alio cuius interit petendi institutionem:
quæ cum sit collatio quædam beneficij, per eam ius in be-
nificio acquiritur. Secundo, habere onus: quia tenetur Ec-
clesiam, eiusque bona defendere: sique deprehenderit mini-
stros male versari, eos non solum honeste monere, sed etiam
apud Episcopum accusare ex cap. Filius, 16. q. 7. Quæ de
causa aliquando vocatur aduocatus Ecclesiæ, aliquando vice-
cedominus, aut etiam custos, vel defensor, in cap. Præterea,
2. & in cap. Cuius autem, De iure patronatus. Habere deni-
que emolumentum: quia si necessitate prelus, egeat, debet
ali ab Ecclesia, cuius est patronus, ex cap. Nobis eodem ti-
tulo: ac etiam ipsius filij, similiter egentes, ex cap. Quicum-
que 2. 16. quæ sit. 7. vbi glossa verbo *Ad inopiam*, admonet id
esse intelligendum, quando patronus in summam egestatem
deductus est: & quando Ecclesiæ seu ministris quicquid de-
seruiunt, superest.

SECTIO II.

De persona patroni.

Non solum laici, sed etiam Ecclesiastici capaces sunt i-
uris patronatus, ex cap. Cum autem, De iure patronatus:
qui tamen si illud naçti fuerint ratione patrimonij, ponun-
tur in numero patronorum laicorum, iuxta cap. Cum dile-
ctus, eodem titulo, & finali. Etenim patroni Ecclesiastici ij
tantum dici debent, qui ratione Ecclesiæ quam tenent, fru-
untur eo iure: siue quia ex eiusdem Ecclesiæ bonis, fundatio
aliam quæ patronatus sunt, facta est: siue quia patroni lau-
ci ius eadem concesserunt. Capaces sunt autem eius-
dem iuris præter laicos eos qui Ecclesiam fundarunt, ædifi-
carunt, dotarunt, alij etiam. In quos ipsum transferri potest
quatuor modis: nimirum donatione, permutatione, ren-
ditione, & successione: De quibus Syluest. in verbo, *Ius pa-*
tronatus, qn. 4. & 5. Neque apud vnum tantummodo, sed
apud plures simul laicos ipsum ius patronatus esse potest, vt
quando vnus fundauit, alter ædificauit, & tertius dotauit
Ecclesiam. Aut quando plures simul, vel fundarunt, vel æ-
dificarunt, vel dotarunt, prout Panorm. habet ad cap. Ad
audientiam. 1. De Eccles. ædific. num. 4. postque cum Co-
rasius in supra cit. cap. sexto, num. 4. Addens id procedere etiam
si alij alijs minus contulerint, ex glossa ad summam dis-
tinctionis sexagesimæ tertie in fine: Item quando vnus pa-
trono præres in hæreditate succedunt, prout paulo post ex-
ponetur.

Circa dictam donationem, notandum est primo, si eam
laicus faciat Ecclesiæ, vel alicui loco Religioso, vel etiam
Clerico, intuitu Ecclesiæ quam tenet: vt valida sit, non re-
quiri Episcopi consensum, iuxta cap. vnicum De iure pa-
tronatus in 6. Secus in vero si eam facit alteri laico, aut Cle-
rico quidem, sed nomine, & intuitu tantum ipsius, non au-
tem Ecclesiæ: prout habet ex communi sententia Syl. in cit.
q. 5. disto. 3. ad quod facit cap. Præterea 2. De iure patrona-
tus: & quod consentaneum non sit eam translationem fieri
in Ecclesiæ præiudicium: ideoque requiratur Episcopi iudi-
cium, & consensus tanquam eius, qui eidem periculo de-
beat ex officio obuiare. Atque consensus tacitum: immo
& ratificationem, qua se incio antea factam donationem,
postea approbat Episcopus sufficere posse eadem ratio ostendit:
quia tunc præiudicium abesse iudicabitur.

Notandum secundo, non requiri Episcopi consensum
ad hoc vt vnus patronus renuntiet, seu remittat alteri com-
patrono ius patronatus, quod cum eo habet commune. Ad
quod facit cap. Ex insinuatione, De iure patronatus. Vbi
glossa ad verbum *Contulisset*: rationem tangit, quod tunc non
instituitur nouus patronus, sed ius quod erat penes duos
vni relinquatur: neque id fiat in aliquo præiudicium

Ecclesiæ

Ecclesie; cum is qui relinquitur, perinde approbatus sit, ac alter qui relinquit.

Notandum est tertio, ius patronatus, cum donari possit, posse quoque legari, seu relinqui testamento. Nam legatum nihil aliud est, quam donatio libere facta a testatore. Vt autem validum sit tale legatum requiritur, sicut & in alia donatione, consensus Episcopi. De qua re ex Panormi. Sylu. in præced. quæst. 4. dicto 4.

Circa permutationem notandum est; ius patronatus cum sit quid annexum spirituali, non posse permurari cum temporali; posse autem cum alio iure spirituali, iuxta cap. Ad quæstiones, De rerum permutatione: vt cum alio simili iure, aut cum iure sepulcræ, &c. Requiritur autem ad eam, sicut ad donationem, consensus Episcopi; si ius patronatus transferatur in laicum, aut in Clericum nomine & intuitu ipsius, non autem Ecclesie.

Circa venditionem iuris patronatus, notandum est: tale ius non posse absque labe simoniæ vendi per se: prout censetur; si venderetur separatim à re temporali, id est, à fundo, vel possessione cui est annexum; aut pro eadem possessione pretium maius, quam alioqui daretur, ob tale ius ei annexum acciperetur. Id enim perinde esset, ac si calix maiori pretio venderetur, eo quod sit benedictus.

Licite autem vendi posse ius ipsum patronatus cum possessione cui annexum est, dummodo pro ea non exigatur maius pretium, quam si non haberet illud annexum: constat ex cap. Cum seculum, & cap. Ex literis, De iure patronatus, vtrouque iuncta glossa: tuncque id ipsum ius dicitur vendi cum vniuersitate honorum, id est cum re tota, omnibusque iuribus pertinentibus ad rem temporalem cui annexum est tale ius. Qua etiam ratione, nempe cum tota vniuersitate rei, in qua situm est, idem ius dari potest in feudum.

Vbi aduerte quod in cit. quæst. 5. dicto 4. Sylu. habet, simoniam committi, si possessio principaliter ematur ad consequendum ius patronatus ei annexum; aut si ipsum cum illa exprimat in venditione: verbi gratia dicendo, Vendo tibi villam, & ius patronatus, quod habeo in ea. An autem idem sit sentiendum si quis vendens rem cui annexum est ius patronatus, dicat: Vendo tibi talem possessionem cum omnibus iuribus, & actionibus ad eam pertinentibus: intelligendum est quoad forum conscientie, ex intentione vendentis. Nam si ea non fuerit vendendi ius patronatus per se, ac separatim à re temporali, licita est, & valida venditio: nisi ratione eiusdem iuris aliquid accipiatur in pretium. Sin intendatur, venditio censenda erit simoniaca, & illicita. Quoad forum externum vero, nisi aliunde sit præsumptio, non potest ex prædictis verbis condemnari venditio tanquam simoniaca: quia reuera non indicant vendi ius patronatus, vt separatim à re, cui annexum est: sed potius vendi cum eiusdem rei vniuersitate.

Circa successionem hereditariam notandum est; ius patronatus transire ad quemlibet heredem in solidum, etiam si non sint ex æqua portione heredes (dummodo tamen non sit aliquis heres institutus in re certa, cui soli sit annexum ius patronatus, quoniam tunc transibit ad solum heredem in illa re) ac cuiuslibet eorum ipsum competit, quoad omnes illius effectus memoratos in præcedenti num. 211. excepto iure præsentandi Clericum ad beneficium: quod quidem ius manet apud omnes heredes communiter, neque est penes vnum quemque singulariter ex cap. 1. De iure patronatus vbi glossa, ad verbum, Diuidi non debeat, idem annotat. Si igitur heredes ad egestatem veniant, quilibet illorum debet ali ab Ecclesia. In præsentando autem Clericum, omnes simul concurrere debent tanquam vna communitas, ex Clementina final. eodem tit. Neque sufficit quilibet per se singulariter. Perinde est autem siue heredes sint filij, siue alij, & siue mares, siue feminae. De quibus omnibus Sylu. in citata quæst. 4.

Illis adde: locatorem quamuis non acquirat directum, sed tantum vile dominium rei: acquirere tamen ius præsentandi iuxta cap. Ex literis, De iure patronatus. Adde etiam non posse tale ius dari in pignus simul cum vniuersitate rei in qua ipsum est: quoniam Ecclesia in eo patere-tur detrimentum: quando quidem nec patronus ipse præ-

sentare possit ad beneficium vacans, vrpote qui ius suum creditori tradidit: nec etiam possit creditor: quia non licet ei vt re sibi tradita in pignus; ne videatur, quod vsurarium est, ex mutuo capere lucrum: sicq; incommòdaretur Ecclesia.

Circa pluralitatem demum patronorum notandum est primo, cum Sylu. in verbo, In patronatus, q. 13. cum præsentatio fit à pluribus patronis tanquam à collegio, requiri vt maior pars collegij conueniat in præsentatione eius, qui institutus est: nempe si fuerint decem, conueniant sex. Cum vero sit à pluribus tanquam singularibus personis, non requiri tale quid, sed sufficere vt quis plura suffragia habeat, velut quatuor, cum alij habeat tantum duo, aut tria.

Notandum est secundo, Cum plures patroni dissentiant in præsentando: Ordinarius debere curare, vt consentiant. Modus vero aptus inter se conueniendi esse potest; si ipsi alternatiuam habeant; de qua in Clem. final. De iure patronatus, id est, si vnus hoc anno præsentet, alter sequenti, & ita deinceps. Quod si nolint conuenire, Ordinarius optionem habet instituendi, quem maluerit ex præsentatis, si absque scandalo id facere possit. Sin scandalum gigni videatur, auctoritatem habet promouendi ad beneficium aliquem alium, quem iudicauerit dignum; vt ex Panormi. habet Sylu. verbo, In patronatus, quæst. 8. dicto 4. Et ratio est: quoniam propter discordiam patronorum, Ecclesia non debet priuari ministro sibi debito.

Aut saltem dum patroni dissentiant, Ordinarius habet ius commendandi Ecclesiam alicui idoneo, ex eod. Sylu. in sequen. quæst. 12. Qui etiam habet in citata quæst. 8. dicto 5. si pupillus patronus septennium egressus, & habens vsum rationis, in præsentando dissentiat à suo tutore præsentante alium æque idoneum, præferri debere præsentatum ab ipso pupillo: quia dominus est rei cui coniunctum est ius patronatus. Idem dic eadem ratione, cum Corasio in quarta parte paraphrasis in materiam Sacerdotiorum cap. 6. nu. 16. de præsentato ab vxore, quæ in dotem accipit rem in qua est ius patronatus: nempe præferri præsentato à marito, si ab illa dissentiat, quia vxor est naturalis, & vera dotis domina. Lege, In rebus, Cod. De iure dotium.

Aduerte quod de excommunicatione agendo statuitur, præsentationem factam à patrono Clerico excommunicato, esse inualidam: locum habere, non solum quando præsentat quis solus: sed etiam quando cum alijs vnum collegium, vel monasterium efficientibus, quorum omnium consensus ad valorem præsentationis est necessarius. Tunc enim requiritur, vt omnes ad illud spectantes, suffragium ferant: adeoq; vt nemo eorum sit impeditus per censuram. Ad quod faciunt quæ de electione ab excommunicato facta Franciscus tradit Suarez in 3. partem tomo 5. disput. 14. sect. 2. à num. 7. Secus esset vero, si plures illi concurrent tanquam singulares personæ; quarum vnaquæque per se habeat ius præsentandi, vt ex Panormi. & alijs Canonistis ad cap. 3. De iure patronatus, habet lib. 2. par. 1. q. 2. art. 2. Lambertinus, qui in sequenti par. 3. quæst. 3. art. 4. bene etiam docet præsentationem inualidam non reddi validam per institutionem factam ab Episcopo: quia collatio faciendâ ad præsentationem patroni, non est absoluta, & libera, sed ita supponit eiusmodi præsentationem: vt ipsa nulla; inualidaque sit, si nulla; inualidaque fuerit præsentatio. Aduerte quoq; inualidam esse præsentationem cum patronus Clericus suspensus fuerit ab officio: quia præsentatio illi tantum conuenit ratione officij Ecclesiastici; non autem si fuerit solum suspensus à beneficio, quia talis suspensio Clerici priuat tantum perceptione prouentuum:

SECTIO III.

De persona præsentanda.

PRIMO notandum est, patronum non posse præsentare seipsum, ex cap. Per nostras, De iure patronatus: etsi quando sunt plures patroni, possint præsentare vnum ex suo numero, quia tunc cessat ratio in illo capitulo alata: quod nullus debeat se ingerere Ecclesiasticis officijs.

Secundo notandum est, eum qui scienter præsentat indignum, seu habentem impedimentum aliquod canonici-

218.

219.

220.

cum peccare mortaliter; quia infideliter facit officium sibi impositum: & quantum est ex sua parte, infert Ecclesie detrimentum; presentatioque inualida est si presentetur talis, qui sic secundum canones inhabilis, de quo egimus in preced. cap. 11.

Notandum est tertio, patronum debere de Clerico presentando inquirere, num sit idoneus: alioquin enim periculum esset ne presentaret indignum: cui periculo scienter se exponens peccat, sicut prius mortaliter, iuxta illud Ecclesiastici 3. Qui amat periculum peribit in illo. Nec obstat quod nemo existimandus sit malus, nisi id constet: quia id quidem verum est cum agatur de malitia morum: non autem cum de conditionibus secundum leges ad aliquod munus requisitas. Et certe imprudentia magna esset, ignotum nobis, sine inquisitione, iudicare conditiones habere ad beneficium acquirendum requisitas: puta aetatem, scientiam, ordinem, & si quae sint alia, in eo qui presentandus est requisita: quae non inveniuntur in omnibus.

221. Notandum est quarto, difficultatem esse, An patronus possit presentare dignum relicto digniore. De qua videtur dicendum: si presentatio facienda sit de Clerico alicuius determinati collegij, aut monasterij, vel ciuitatis, aut loci, vel familiae: sufficere si presentetur idoneus de tali collegio, monasterio, &c. etiam si extra sint alij magis idonei. Nam iuxta sunt leges statuente ut ad aliqua beneficia promoueantur solum Clerici de tali loco, aut collegio, aut familia, cum ad bonum commune tale quid spectet: quando quidem ciuitates, collegia, & homines singulares, p affectu quo duci solent erga sua loca, vel familias, alliciuntur ad bene merendum de Ecclesia. Quod si in tali collegio, ciuitate, &c. duo sint, vnus idoneus, alter magis idoneus, patronus debet presentare magis idoneum: alioquin non videretur fidelis erga Ecclesiam, nec in officio sibi commisso vultur agere negotium Ecclesiae, quae ipsi illud commisit. Quod idem pari ratione iudicandum est, si presentatio sit libera, nec stricte facienda de Clerico certi collegij, ciuitatis, &c. De qua re legendum est Concil. Trident. sess. 24. cap. 18. De reform. & etiam accommodanda quae dicta sunt in preced. cap. 14. documento 6. seu num. 195.

Ceterum quamuis graue peccatum sit ita male presentare, non ideo tamen presentatio est inualida, cum nulum ius detur, quo id statuatur: nec ratio dicitur parem esse debere rationem presentationis minus digni relicto digniore, & presentationis indigni.

Notandum est quinto, patronum videri functum suo officio si presentet idoneum, cum vnus tantum se illi offerat, aut plures quidem, sed aequae idonei. Nam illum compellere sub poena peccati mortalis ad praemittendam inquisitionem, inuenianturne alij digniores, iis qui se offerunt, esset gratiam ei concessam facere ingrati, & quasi odiosam contra finem ob qua ea conceditur: homines scilicet per illam alliciendi ad benefaciendum Ecclesiae, nam tali conditioni non facile submittent se Reges, & alij Magnates.

222. Notandum sexto, quod Sylu. in verbo *In patronatus*, q. 7. tractat: laicis personis presentantibus indignum; quia spiritualia, & Ecclesiastica ignorant, Ecclesiam parere, ac indulgere ut iterum presentent: sed debet Episcopus interea Ecclesiae vacanti aliquem praeficere, & patronum ipsum monere, ut alium presentet: cum ipse non possit instituire indignum. Clericis autem presentantibus indignum, eandem Ecclesiam non parere: quia tales non debent spiritualia, tanquam Ecclesiastica, ignorare.

Notandum est septimo, quod Corasius in ante citato cap. 6. num. 18. habet: de absente quidem non fieri iure presentationem, ex glossa ad Clement. Dudum, §. Statuimus, De sepulchris, verbo *Presentari*: attamen si absentis Clerici qualitas, conditio, & persona cognita est ipsi patrono, hic licite potest illum presentare: quia rei demonstrata frustra adicitur demonstratio. Sic etiam potest Episcopus absentem instituire: dummodo ei, qualitas illius, conditio, & persona sit nota. Nam ea ratione potest absenti conferre beneficium habetur, ex cap. Si tibi absenti, De praebendis, in 6. Sic quoque a Rege nominati, quamuis ab vrbe Roma abint, in Episcopos instituuntur a Papa: quia hic per litteras factus est de personis, & conditionibus eorum certior.

Notandum est octauo, quod Corasius addit in seq. nu. 19. ex glossa, & Panorm. ad cap. Consultat, De iure patronatus: patrem posse presentare filium: quia non datur ius quo id prohibeatur: neque impedit, quod filius dicatur eadem persona cum patre: & quod filius acquirat, acquirat patri: quia non est eadem persona secundum rei veritatem, sed tantum secundum legis humanae interpretationem, & fictionem: neque filius acquirat patri beneficium, sed sibi.

Notandum est postremo, cum Sylu. in verbo *In patronatus*, quest. 6. habentem ius patronatus laici, siue laicus sit siue Clericus, teneri presentare intra quatuor menses: habentem vero ius patronatus Clerici, teneri presentare intra sex menses, ex cap. vnico, De iure patronatus in 6. Quod tempus, quia ignorantia reddit hominem excusabilem, incipit currere a die quo patronus scit beneficium vacare, non autem a die vacationis. Quod si presentatus ab habente ius patronatus Clerici, reniciatur ob impedimentum Canonum, non potest idem patronus pro ea vice alium presentare: potest vero habens ius patronatus laici, facta simili presentatione, alium intra quatuor menses presentare. Cuius discriminis rationem habes in precedenti notabili sexto.

Adde aliud, de quo idem Sylu. in sequen. quest. 8. per cap. Cum autem, De iure patronatus: quod habens ius patronatus laici vno idoneo presentato, possit ante illius institutionem adhuc presentare alium: non quidem vt a primo recedat: sed vt altero ei accumulato, Episcopus quem maluerit, instituat: habens vero ius patronatus Clerici, vno Clerico presentato, non habeat ius presentandi alium: ne quidem praedicto modo, nempe accumulatiue: quia talis presentatio vim habet electionis, qua perfecta electores variare non possunt, ex cap. Publicato, De electione.

Ceterum cum in iure patronatus comunicant patronus laicus, & patronus Clericus, illud habens ratione suae Ecclesiae: ob talem communionem laicus gaudet privilegio presentandi intra sex menses. Sicut enim ille quidem habet communionem cum pupillo, gaudet privilegio pupilli: sic in hac re privilegium Clerici, ratione societatis transit ad laicum. Ad quod facit textus citati cap. vnici cum glossa ad verbum Semestre.

SECTIO IV.

De persona instituyente presentatum a patrono.

224. DE iure communi est, vt Episcopus habeat ius instituendi omnes presentatos a patronis ad quae cumque beneficia intra suam diocesim existentia, cap. Ex frequentibus, De institutionibus, cap. 1. eod. tit. in 6. & cap. Cum satis, De officio Archidiaconi, iuncto cap. Omnes basilicae, 16. q. 7. ex quo haberi pro regula, quod institutio omnium Ecclesiarum spectet ad Episcopum. Lambertinus notat, De iure patronatus lib. 2. par. 3. quest. 1. art. 3. Addens Episcopum id ius habere, etiam si nondum consecratus sit: quia instituere est actus iurisdictionis (quam ille acquirit dum confirmatur a Papa subiiciente illi populum) non vero Ordinis. Vicarius item generalis Episcopi potestatem habet instituendi, iuxta citatum cap. Ex frequentibus: etiam si non habeat ius conferendi sine speciali mandato eiusdem Episcopi, ex cap. finali, De officio Vicarij in 6. qua de re Lambert. in seq. art. 5.

Idem iuxta cap. 1. De institutionibus in 6. dicendum est de Capitulo, sede vacante: nempe ius habere instituendis de qua etiam re Lambertinus in sequen. art. 7. Qui etiam in precedenti art. 4. alijs citatis notat: quod licet olim Episcopus iure communi non possit instituere absque Capituli consensu, nunc tamen vsum obtinuisse vt solus sine capitulo instituat.

Alijs Clericis Episcopo inferioribus ius instituendi potest conuenire, vel ex privilegio, vel ex praescriptione, vel ex consuetudine, vel ex statuto, vel ex fundatione beneficij: vt v.g. si capellania fundetur a laico ea conditione apposta de consensu Episcopi, vt Decanus, vel Archidiaconus, vel Praepositus certa Ecclesiae, vel alius presbyter ius habeat instituendi presentatum a patrono, non autem Ordinarius. De qua re etiam Lambertinus in seq. art. 10. De

iure

iure communi laicus non potest habere ius instituendi, nec ius ex concessione Episcopi; potest autem ex speciali privilegio Papæ; vel per concludendum approbatam per Papam De qua re adhuc Lambertinus in seq. art. 11. & 12.

Porro de ipsa institutione notandum est primo, ex eodem Lambert. lib. 2. par. 3. quest. 2. art. 2. eam non esse tantummodo irritandam, sed etiam irritam ipso iure, si fiat neglecto patrono. Validam autem reddi iam factam si patronus postea in eam consentiat. Item si patronus vocatus ad presentandum non presenter, & Episcopus ipso presente, & tacente aliquem instituat: validam quoque esse institutionem. Item si toto tempore intra quod patronus presentare potest, scienter taceat, & Episcopus instituat, validam adhuc esse institutionem. Similiter si Episcopus iubeat ut patroni presentent, nec faciant, atque ipsis scientibus, ac tacentibus ille instituat, validam adhuc esse institutionem. Idem quoque probabiliter dici potest, si Episcopus instituat, & patronus taceat, quando posset aliqui commode presentare. Vera enim est regula, quod sciens, & tacens consentire videatur.

Notandum est secundo, cum ex communi opinione Episcopus possit exercere extra territorium actus iurisdictionis Episcopalis, qui non requirunt causæ cognitionem iudicalem: ipsum quoque posse dum est extra territorium, sibi presentatum instituire; si institutio nullam requirat iudicalem inquisitionem, sed sufficiat examen presentati, iuxta Concilium Tridentinum prescriptum sess. 24. cap. 18. De reform. præcedere, antequam instituat in beneficio.

Notandum est tertio, ex ipso Lambert. in cit. 3. par. quest. 9. & ex Couar. alios citante in libro practicarum quest. cap. 36. Summum Pontificem, secundum communem opinionem, posse derogare cuiquamque iuri patronatus: quia iure tantum Canonico, cui Papa derogare potest, patronus convenit, & inter dum in suis literis de facto derogat. Quod an faciat, cum in illis dicitur beneficium huic, vel illi provideatur, ad cuiuscumque dispositionem pertineat, difficultas est. Ex communi autem sententia, Couar. loco cit. nu. 2. plures in eam commemorans, monet per ea verba derogari iuri patronatus Clericorum; non autem iuri patronatus laicorum: quia non censetur Papa præiudicare laicis, nisi facta expressa mentione illorum: ne auertantur a fundandis, ædificandis, ac dotandis Ecclesiis. Quod etiam procedit, ut idem author ex communi quoque sententia addit: cum in literis Apostolicis fuerint hæc verba, Ad cuiuscumque presentationem pertineat; quia locutio illa generalis respicit, & comprehendit omnes species Clericorum ad quos ius presentandi pertinet: siquidem aliquando pertinet ad Presbyteros simplices, aliquando ad dignitates, aliquando ad Episcopos, aliquando ad collegia, aliquando ad Religiosos, aliquando ad hospitalia, aliquando ad alios conventus Ecclesiasticos.

Addit præterea Couar. post Lambert. in cit. quest. 9. art. 11. & Rebuffum prima parte praxis beneficiorum, in tertia parte signature, verbo, iuri patronatus, num. 62. quod si Papa in literis Apostolicis dicat: Ad cuiuscumque presentationem pertineat, etiam laicorum non præsumi derogare velle iuri patronatus pertinenti ad Reges, Duces, Marchiones, & alios Principes, nisi expresse de illis faciat mentionem. Ita enim habetur ex regula 40. Cancellariæ, quæ, ut habet Lambert. loco cit. fuit Innocentij octavi, hisque verbis concepta est. Item voluit quod super quovis Ecclesiastico beneficio de iure patronatus laicorum non expediantur litteræ, nisi ponatur expresse, quod tanto tempore vacavit, quod eius collatio est ad Sedem Apostolicam legitime devoluta: vel ad id patronorum accedat assensus. Et, si per ipsam iuri patronatus huiusmodi, derogare contigerit: si ius huiusmodi ad aliquem Regem, Ducem, Marchionem, vel alium Principem pertineat, & de hoc in literis provisionis, vel mandati de providendo de dicto beneficio mentio facta non fuerit, non censetur iuri huiusmodi fore quomodolibet derogatum.

Notandum est quarto, quando ius patronatus pertinet simul ad Clericum, & laicum, ei non derogari per clausulam generalem, Ad cuiuscumque presentationem beneficii imperpetuum: quia tale ius licet quoad commoda, & favorabilia,

iudicetur Clericorum; quoad damna tamen & odia, censetur laicorum; ne his societas cum Clericis censetur damnosa. Ita docet Couar. in eodem cap. 36. num. 3. versu 3. Addens quod si essent duo patroni Clerici ratione suarum Ecclesiarum, & tantum unus laicus, admitti derogationem factam à Papa per clausulam generalem: quia tunc ius patronatus non est pariter Clericorum, & laicorum; sed pro maiori parte Clericorum. Addens item si plures sint patroni laici, quorum maior pars consentiat derogationi factæ à Papa, eam non impediri propter minoris partis resistantiam: si derogatio fiat sub hac speciali clausula, Si maior patronorum pars consentiat. Non vero si fiat per clausulam generalem, quia tunc derogatio non admitteretur, siue ex toto, siue ex parte derogetur.

Notandum est postremo, præter eam acceptionem, quæ nomen institutionis dicitur de collatione beneficij non libera, quæ fit ad patroni presentationem: esse duas alias visitatas in materia de beneficiis. Una est, quæ accipitur pro imaginaria quadam beneficij traditione; quæ alio nomine inuestitura dici solet, congruenter cap. Cum olim, De sententia, & re iudicata, & cap. Propositum, De concessione præbendæ: sicque institutio sequitur collationem: sicut rei corporalis traditio sequitur donationem: ita ut primo quidem fiat collatio; deinde vero institutio seu inuestitura; tanquam traditio quædam. Et quia beneficium ipsum proprie tradi non potest: solet in locum, & signum illius tradi pileus, liber, annulus, aut quid simile. Tam autem eiusmodi collationis, quam institutionis ius, pertinet ad unum eundemque, nempe ad Episcopum: argumeto cap. penultimi, De institutionibus. Altera acceptio est, quæ institutio sumitur pro missione in corporalem beneficij possessionem, quæ sequi debet institutionem præcedenti acceptione sumptam. Etsi enim per inuestituram à collatore factam, beneficium quodammodo sit traditum, illiusque imaginaria quædam possessio in accipientem tranferretur: veram tamen, & naturalem possessionem is nondum est adeptus: sed tunc demum, cum in locum beneficij immisissus fuerit: cuiusmodi immissio iure scripto pertinet ad Archidiaconum, ex cap. Ad hæc, De officio Archidiaconi, §. In nostra.

SECTIO V.

De conditionibus, quæ à patronis apponuntur beneficiis patronatis. & de modis quibus ius patronatus extinguitur.

Notandum est primo, non alium quam Papam posse derogare fundationum qualitatibus, & conditionibus: quia voluntas fundatoris mutari non potest nisi Papæ auctoritate; ut communiter notati ad Clement. Quia contingit, De religiosis domibus, habet Lambert. De iure patronatus lib. 3. quest. 5. art. 3. num. 6. Solere autem Papam iisdem conditionibus derogare (cum scilicet id in suis literis exprimit) notat Rebuffus in praxi beneficiorum 3. par. signaturum, verbo, Nec non iuri patronatus, num. 72. Addens in seq. 73. non solere derogare, quando petitur fundationi derogari in totum, & quoad omnes eius partes etiam non expressas, vel exprimentas: quia tales esse possunt, quibus ipse nollet derogari. Ex multis autem particularibus conditionibus apponi solitis, quas Lambertinus persequitur in præcedenti lib. 1. par. 1. quest. 9. illam tantum vltimam considerabimus de Millarum dicendarum obligatione.

Circa quam dubitatur, primo, An cum in institutione beneficij conditio ponitur, ut beneficiatus semel, aut pluries in hebdomada celebrare debeat, requiratur ut tempore presentationis ipse sit actu Sacerdos. Ad quod Lambertinus lib. 2. par. 1. quest. 7. art. 27. affirmativè respondet: quia idoneus presentandus est in beneficio: neque ad beneficium idoneus dicitur nisi ille qui potest & vult eide in deseruire, ex cap. Super inordinata, De præbendis, Iam ille qui non est actu Sacerdos, deseruire non potest ei beneficio, cui ex lege fundatoris coniunctum est onus Missas aliquot celebrandi per ipsum beneficiarium. De qua re plura idem author: docens in sequent. art. 28. idem iudicium esse si in fundatione dicatur ut ipse per se, vel per

alium Sacerdotem celebret: quia sensus eorum verborum est vt si ipse impeditur sit celebrare per seipsum, curet vt loco suo alius celebret: non autem quod sufficiat alterum eorum celebrare, nec necesse sit beneficiarium Sacerdotem esse.

231. Dubitatur secundo, An quando in institutione beneficij ponitur conditio vt beneficiarius sit Sacerdos, requiratur vt sit actu Sacerdos tempore presentationis. Ad quod per tradita à Lambertino in ead. quest. 7. art. 29. respondendum est requiri, si fundatio sit facta à laico; non item si ab aliqua Ecclesia, vel à Clerico ratione sue Ecclesie: sed sufficit presentatum ad tale beneficium, ea ratione esse tempore presentationis, vt intra tempus à iure statutum possit fieri Sacerdos sine dispensatione. Cuius differentie ratio reddi potest, quod laici facientes fundationem, non presumantur loqui secundum canones quos ignorant: Clerici autem presumantur loqui secundum canones. Secundum quos beneficium tribus modis dicitur Sacerdotale (quos ex Ioanne Andrea, & aliis refert Lambert. in supra memorato art. 27. num. 8.) vel quia exigit, vt illud habens, sit Sacerdos: vel vt teneatur fieri Sacerdos intra tempus prescriptum à iure, alioqui ipse sit eo beneficio priuatus: vel vt actu fiat Sacerdos intra tempus iuris, alioqui fructus non faciat Sacerdos, licet non priuatur beneficio. Quorum modorum vno aliquo sufficit intelligi conditionem beneficij adiectam, vt beneficiarius sit Sacerdos.

232. Notandum est secundo, circa eandem conditionem, congruenter iis quæ de illa ex Panormit. habet Syluest. in verbo, Missa 1. quest. 7. in fine; si patronus beneficiario imponat obligationem per seipsum celebrandi ter vel quater in hebdomada: eam non esse intelligendam ita strictè, quin iuxta cap. Significatum, De prebendis, si ob legitimum impedimentum non possit tunc cum debita preparatione, deuoteque celebrare, satis sit vt celebret per alium, vel celebrationem differat in aliud tempus, sublato impedimento. Alioqui enim institutio illicita esset, tanquàm dans materiam peccandi. Quod pari ratione dici potest de obligatione à patrono imposta celebrandi in certo altari, vel Ecclesia, aut capella: nempe vt occurrente legitimo impedimento, celebretur in alio loco. Pro quibus facit, quod obseruandæ quidem sunt conditiones quas patronus ab initio fundationis apposuerit beneficio de cõsensu & auctoritate Diocesanæ: quia vnusquisque potest alteri rem suam donare, cum quo voluerit onere: ita vt illam acceptans tale onus subire teneatur. Sed tamen, vt videre est apud Lambertinum lib. 1. part. 1. quest. 9. art. 1. à num. 65. id habet varias, non modo ampliaciones, sed etiam restrictiones: & inter eas, vt non procedat quando huiusmodi conditio fuerit grauamen immoderatum, & intolerabile: quia talis, ne que de Episcopi cõsensu apponi potest ab initio fundationis; neque tenet si ab initio quidem fuit moderata, & tolerabilis, sed post facta est immoderata, & intolerabilis: quod idem author notat in sequen. num. 145. Item vt non procedat cum conditio fuerit recte rationi contraria, vt est illa, de qua Syluester loco citato: celebrandi quotidie de sacrosancta Trinitate, aut de sancto Michaele, relictis Missis iis quæ iuxta rubricas, sunt celebrandæ, siue de tempore, siue de Sanctis.

Cæterum in dubio, seu cum non constiterit aperte impedimentum esse legitimum; recurrendum est ad Episcopum pro licentia habenda, sicut recurritur, vt infringi possit ieiunium sine peccato, cum occurrit quidem impedimentum ieiunandi: sed nõ constat aperte an sit sufficiens. Adde cum patronus apposuit obligationem celebrandi certum numerum Missarum & decrementibus redditibus, vel alia de causa, onerosus est tantus numerus: Episcopum habere per Concil. Trident. sess. 25. cap. 4. De reform. auctoritatem reducendi eundem numerum ad minorem.

233. Superest vt pauca attingamus modos, quibus ius patronatus extingui potest. Primus igitur est, per cessionem: nempe cum quis ius patronatus quod habet renuntiat ei Ecclesie, in qua illud habet. Nam tunc talis Ecclesia manet libera, ex cap. vnico De iure patron. in 6. Alter est, cum quis Ecclesiam, cuius est patronus, scienter paritur fieri collegiatam sine iuris sui reservatione. Nam tunc de recto-

re eiusdem Ecclesie vacantis non prouidebitur ex illius presentatione: sed ex collegij electione, iuxta cap. Nobis. De iure patronatus iuncta glossa, verbo, In capella. De qua re Panormit. ibid. vbi & tractat an ipso patrono invito, liceat talem mutationem facere. Tertius est, si Ecclesia incendio consumpta fuerit, vel vitio aliquo corruerit, vel capta, detentaque sit ab hostibus: quia sublata substantia rei, consequenter accidens illius perit. Quartus est, si patronus Rectorem, aut Clericum ipsius Ecclesie per se, vel per alium occiderit, aut mutilauerit, iuxta cap. In quibusdam, De penis: vbi id Panormitanus notat. Quintus est, si patronus efficiatur hæreticus, aut incurrat in aliud crimen, propter quod omnia bona ipsius confiscata sint: tanquàm perente scilicet accidente, dum substantia perit.

CAPVT XVII.

De simplici collatione beneficii Ecclesiastici.

SVMMARIVM.

234. Quid sit simplex collatio beneficii Ecclesiastici.
 235. Quæcumque beneficia potest Papa conferre, & solus beneficia reservata.
 236. Com. ut. us. Papa cum aliis Ordinariis: & quis significetur nomine Ordinarii.
 237. Potestas Cardinalis, & Apostolici Legati à latere, beneficia conferendi: & quod eam non habeant ceteri Legati Apostolici, nisi specialiter eis committatur.
 238. Notanda de potestate Legati à Latere, restricta circa collationem beneficiorum.
 239. Spectat ad Episcopum conferre beneficia in sua diocesi: quod non potest semper facere libere.
 240. Quid in eo requiratur vt talem potestatem habeat, aut exerceat.
 241. Capitulum Sede vacante non habet quidem ius conferendi beneficia spectantia ad collationem Episcopi: habet tamen confirmandi electum, & instituendi nominatum, & vnde oriatur alia differentia.
 242. Generalis Vicarius Episcopi non potest beneficia conferre, nisi ex Episcopi sui commissione, & qua alia ipse sit.
 243. Quando Episcopo datus coadiutor possit, aut non possit vice ipsius conferre beneficia.
 244. Quando possit qui possessor quidem est iuris conferendi, sed non est dominus.
 245. Quid sequester possit.
 246. Beneficia conferri debent pure, libere, & palam.
 247. Item que sine diminutione, & iam vacantia: nec ad certum tempus, sed ad totam vitam.
 248. Collatio beneficii non debet fieri alternatiue, aut copulatiue: & quando vacans possit, aut non possit in duo diuidi.
 249. De tempore intra quod fieri debet beneficiorum collatio.
 250. Conditiones requisitæ ad validitatem collationis beneficiorum.
 251. Plenitudo potestatis requisita ad validitatem collationis beneficii: & aliquot casus in quibus ea deficit.
 252. Modi quibus talem potestatem habens, potest eam amittere.
 253. Invalida est beneficii collatio facta post tempus à iure constitutum: & quatenus potestas conferendi deuoluitur ab vno in alium.
 254. A Regularibus etiam exemptis, ad Episcopum sit deuolutio, & quedam alia pauca tacta pro praxi.
 255. Modus quo beneficii collatio inualida est ob collatoris peccatum commissionis.

234. Collatio simplex dicitur ad distinctionem præcedentium modorum, quibus acquiruntur beneficia. In illis enim semper quidem est collatio actu, aut virtute: sed præter eam simul est actio alia à qua quisque eorum propriam accipit denominationem. Definiri autem potest talis collatio: concessio beneficii Ecclesiastici vacantis, nulla alterius Superioris confirmatione indigens. Ex qua definitione satis intelligitur, collationem distingui ab institutione, quæ non est libera, sed ad presentationem patroni facta: & ab electione proprie dicta, quæ requirit confirma-